

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohde ja kunta: Pietilänvuoren ranta-asemakaava, Sysmä
Tutkimuksen laji: Maastotarkastus/tarkkuusinventointi
Peruskarttalehti: M4411F, M4412E
Kiinteistöt: Pietilä 781-414-3-178 ja Saaristo 781-414-3-203
Tutkittu alue: n. 16 ha
Tutkija: Tomi Kuljukka
Kenttätöaika: 16.4.2025
Tutkimuslaitos: Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo
Valokuvien arkistointitunnus: OMA202445:86–98

Kohteet

Nimi: Pietilä 1
Laji: Muu kohde
Tyyppi: Kivirakenteet; kiviaita
Ajoitus: Moderni
Mj. tunnus: 1000056105

Johdanto: Sysmän Pietilänvuorelle kiinteistölle Pietilä 781-414-3-178 ja Saaristo 781-414-3-203 on käynnistetty ranta-asemakaavan muutoshanke. Pienialaiselta suunnittelualueelta ei ole olemassa ajantasaista muinaisjäännöstietoa ja on todennäköistä, ettei aluetta ole koskaan tarkastettu muinaisjäännösten osalta. Lisäksi Museoverkon vinovalovarjosteessa on alueen lounaisosassa havaittavissa rinkelämäinen kuoppa, joka sopisi piirteidensä perusteella historiallisen ajan tervahaudaksi tai hiilimiiluksi (ETRS89-TM35FIN: 6821834, 421184) - havainto olisi syytä tarkistaa. Edellä esitetyiden seikkojen takia alueellinen vastuumuseo suoritti pyynnöstä suunnittelualueen maastotarkastuksen virkatyönään 16.4.2025.

Tarkastettu alue: Pietilänvuoren ranta-asemakaava (ks. oheinen karttaliite).

Metodi: Maastohavainnointi, koekairaus, koepistot

Historiallinen kartta-aineisto: Suunnittelualueelle on merkitty rakennuksia Pietilään pitäjänkartalle (1840-luku) ja peruskartalle (1969). Pitäjänkartalla paikalla on kaksi rakennusta, jota ympäröivät pellot. Peruskartassa paikalla on yksi asuinrakennus ja kahdeksan varastorakennusta.

Havainnot ja tulokset: Pietilän kiinteistö sijaitsee Töijensalon saarella sen eteläosassa Töijensalontien etelä- ja pohjoispuolella. Saariston kiinteistö sijaitsee Töijensalon pohjoispuolella Sulkusaarella ja Sorkkasaarella. Suunnittelualue on n. 80–95 m mpy. Kaava-alueen eteläosan maasto on suurimmalta osin tasaista ja muokattua. Tarkastuksen esivalmistelussa huomattu kuoppamainen anomalia Varpussaaren länsiosassa tarkastettiin maastossa (ETRS89-TM35FIN: 6821834, 421184). Kuopassa oli suuria kiven lohkareita eikä maaperässä havaittu hiiliä, joten kuoppa todennäköisesti liittyy moderniin maankäyttöön.

Töijensalontien pohjoispuoli on erittäin kivikkoista Pietilän tilan ympärillä. Tilan länsipuolella on niittyalue, joka on ilmeisesti vanhaa peltoa. Tilan koillispuolella on n. 1 m leveä ja n. 0.5 m korkea ja n 60 m pitkä kiviaita, joka rajaa tilaa sen koillispuolella (keskikoordinaatit: N 6822507 E 421445). Kiviaita on lisätty muinaisjäännösrekisteriin *muuna kohteena* (Pietilä 1, mj. rek. 1000056105). Kiviaidasta n. 5–10 m pohjoiseen on kuoppa (N 6822512 E 421450). Kuoppaan tehdyistä koepistoista havaittiin hiiltä ja koepistosta modernia lasia. Kuopan pohjalla on paljon risukkoa.

Töijensalon pohjoispuolella oleva Sulkusaari on suurimmalta osin rakennettua. Tarkastin saaren länsiosassa olevan korkean kallioalueen hautaröykkiöiden ja kummeliin varalta. Kallioalueelta ei löytynyt arkeologisia suojelukohteita.

Mittausvälineenä käytettiin GPS-käsilaitetta, jonka paikannustarkkuus on n. 2–5 m.

Tarkastuksessa ei tehty havaintoja muinaismuistolain (295/1963) suojaamista kohteista. Tarkastuksessa löytynyt kiviä (Pietilä 1, 1000056105) tulee suojella kaavoituksen keinoin. Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, ettei kaavahankkeelle ole olemassa esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta.

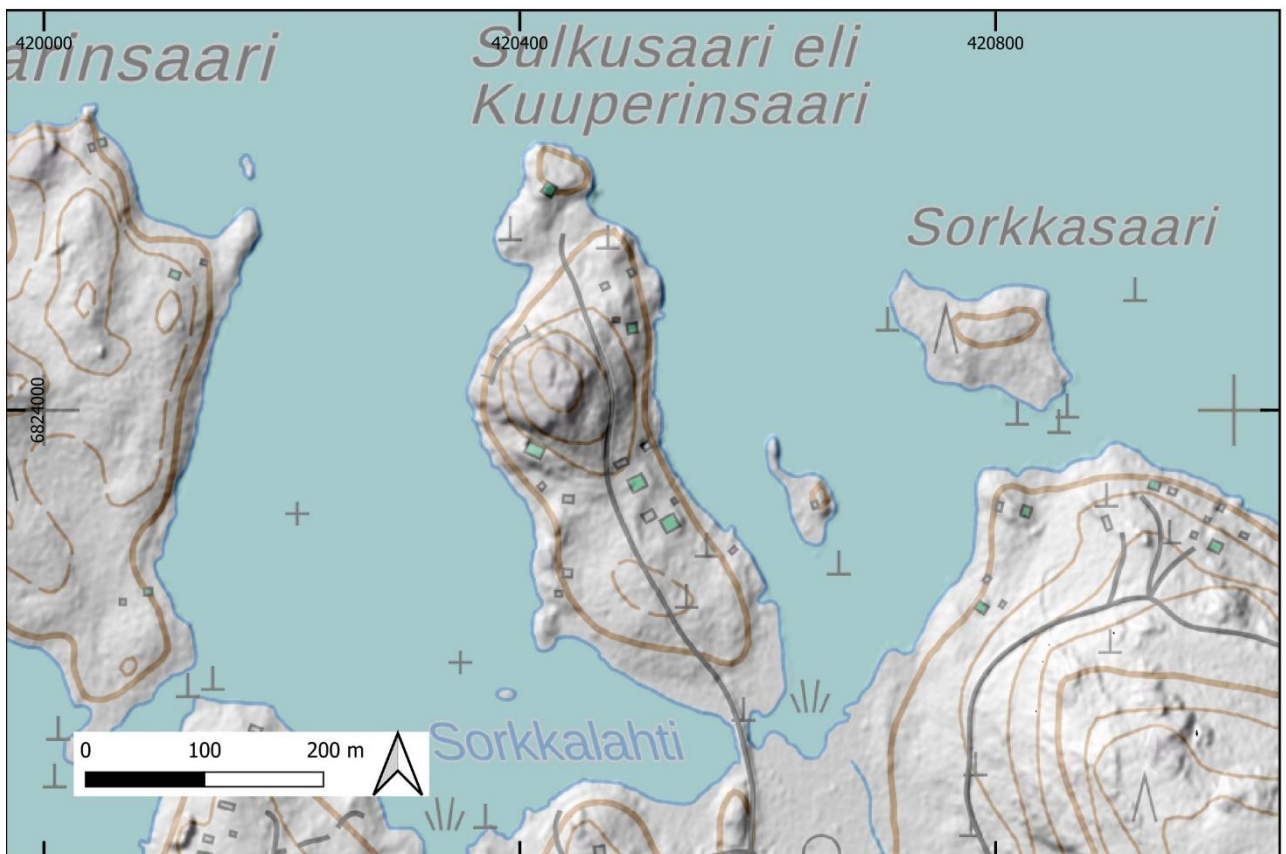
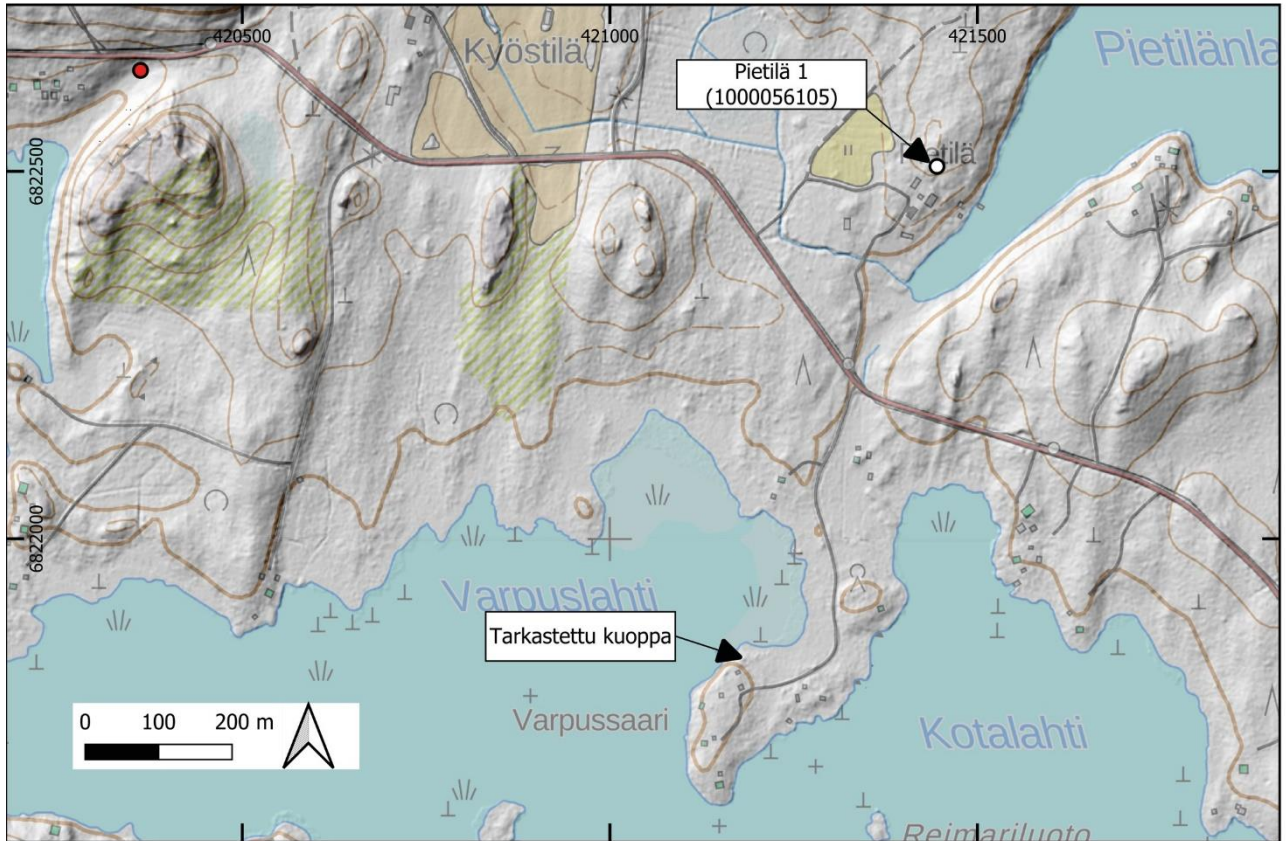
Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

arkeologi

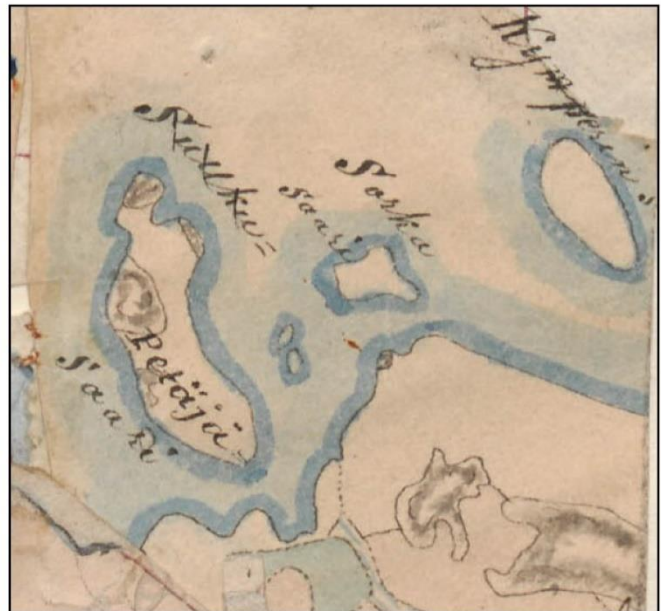
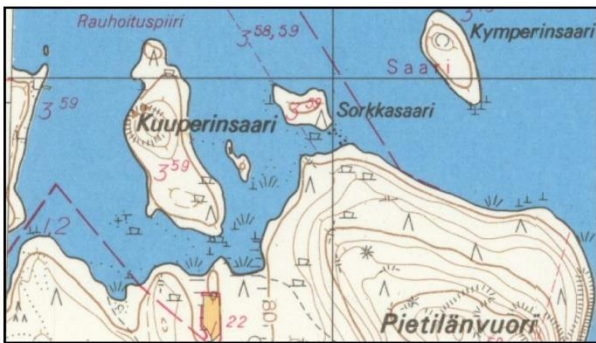
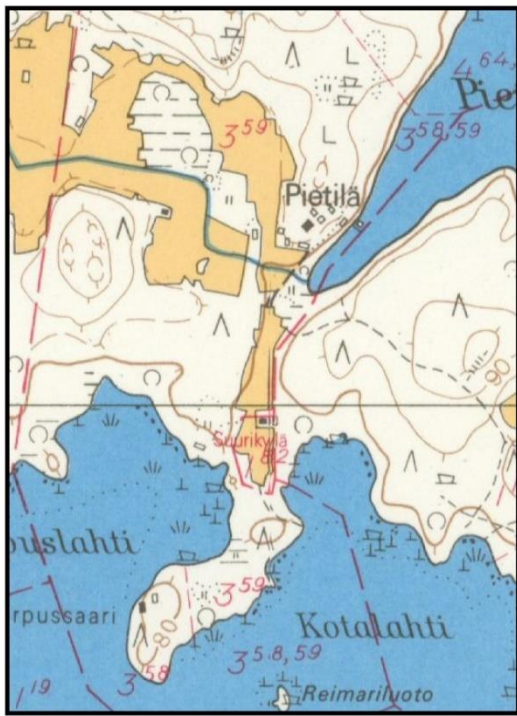
Tomi Kuljukka

Liitteet: Karttaliite, kuvaliite

Karttaliite

Ylimmäisenä Pietilä ja uusi *muu kohde* (Pietilä 1) valkoisella ympyrällä. Varpussaassa tarkastettu kuoppa nuolen osoittamassa paikassa. Alimmaisena Sulkusaaren suunnittelualue.

Vasemmalla vuoden 1969 peruskartta (311203). Oikealla 1840-luvun Sysmän pitäjänkartta. Pietilässä on jo pitäjänkartalla asutusta.

Kuvaliite

Ylimmäisenä Varpussaaren länsiosassa oleva kuoppa (N 6821834 E 421184), kuvattu länteen (OMA202445:86).

Alimmaisena kuopan ympäristöä, kuvattu luoteeseen. (OMA202445:87).

Ylimmäisenä Varpussaaren länsiosa, kuvattu luoteeseen. (OMA202445:88).

Alimmaisena Pietilän tilan länsipuolella oleva niitty, kuvattu lounaaseen. (OMA202445:89)

Ylimmäisenä tarkastuksessa löytynyt uusi kiviaita, joka on määritelty *muuksi kohteeksi* (Pietilä 1, mj. rek. 1000056105). Kuvattu itään. (OMA202445:90).
Alimmaisena kiviaita, kohti lounasta. (OMA202445:91).

Ylimmäisenä kiviaidan luoteispuoleista kivikkoa. Kuvattu pohjoiseen. (OMA202445:92).

Alimmaisena tekstissä mainittu kuoppa, kohti koillista. (OMA202445:93).

Ylimmäisenä kuoppaan tehdystä koepistosta tullutta modernia lasia (OMA202445:94).
Alimmaisena kuopan pohjoispuoleista kivikkoa. Kuvattu pohjoiseen. (OMA202445:95).

Ylimmäisenä Sulkusaaren länsiosassa olevan kallioalueen pohjoispuoli. Kuvattu länteen. (OMA202445:96).

Alimmaisena Sulkusaaren kallioaluetta. (OMA202445:97).

Sulkusaaren kallioaluetta. Kuvattu länteen kohti Päijännettä. (OMA202445:98).